

TIMPUL SENIORILOR

PUBLICAȚIE A UNIVERSITĂȚII VÂRSTEI A TREIA

ANUL V, NR 12/2024

GALAȚI - DECEMBRIE 2024

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor șef	Angela Ribinciuc
Redactor șef adjunct	Bonica Voinescu
Redactor	Mioara Ardieleanu
Redactor	Marin Mihai
Editorialist	Violeta Pușcașu
Tehnoredactor	Ioana Cioroi

ISSN 2810 – 4285 ISSN-L 2810 – 4285

Adresa:
Galați, str. Domnească nr. 47, cod poștal 800008

Contact:
Tel. 0744.701.141
e-mail: angela.ribinciuc@ugal.ro

Tipar executat la:
Galati University Press
gup.ugal.ro

Membrii fondatori

Violeta Pușcașu
Bonica Voinescu
Mioara Ardieleanu
Ioana Cioroi
Marin Mihai

COLABORATORI

Luminița Corduneanu, Daniela Gumann, Tossy Isofache, Ion Zimbru, Gabriel N. Gherbăluță, Ioana Bută, Cezarina Adamescu, Luminița Potîrniche, Daniela Lăcrămioara Capotă, Silvia Curelaru Ibănescu, Ion Avram, Teodor Parapiru, Marian Enache, Neta Muscă-Ionică, Georgeta Muscă-Oană, Corneliu Goldu, Rodica Alexandru, Violeta Ionescu, Radu Moțoc, Ioan Gh. Tofan, Florin Mocanu, Mihaela Marcovici, Adriana Ene, Roxana Băcanu, Marin Mihai, Gabriela Neaguțu, Tania Nicolescu, Victor-Nicușor Dragomir, Aurel Cârlig, Constantin Nicolae Gavrilescu, Coca Coralia Drăgan, Vasile Manole, Rodica Cernea, Lucica Țigănuș Meleacă, Dumitru Ștefănescu-Ștef

Mesaj către cititori

Bonica Voinescu (p. 3);

Editorial

Violeta Pușcașu (p. 5);

Arta de a trăi frumos

Angela Ribinciuc (p. 8);

Luminița Corduneanu (p. 10);

File de viață

Daniela Gumann (p. 14);

Pasiuni

Tossy Isofache (p. 17);

Pagini culturale

Ion Zimbru (p. 19);

Gabriel N. Gherbăluță (p. 23);

Ioana Bută (p. 27);

Cezarina Adamescu (p. 29);

Luminița Potîrniche (p. 32);

Daniela Lăcrămioara Capotă (p. 37);

Silvia Curelaru Ibănescu (p. 39);

Ion Avram (p. 40);

Teodor Parapiru (p. 45);

Marian Enache (p. 47);

Neta Muscă-Ionică (p. 49);

Georgeta Muscă-Oană (p. 52);

CUPRINS

Rodica Alexandru (p. 59);

Violeta Ionescu (p. 64);

Radu Moțoc (p. 66);

Galati, ieri și azi

Ioan Gh. Tofan (p. 72);

Florin Mocanu (p. 77);

Seniori fără frontiere

Mihaela Marcovici (p. 79);

Adriana Ene (p. 84);

Roxana Băcanu (p. 87);

Unde fugim de acasă?

Marin Mihai (p. 91, 114);

Gabriela Neaguțu (p. 97);

Tania Nicolescu (p. 104);

Creatii

Victor-Nicușor Dragomir (p. 116);

Aurel Cârlig (p. 121);

Constantin Nicolae Gavrilescu (p. 124);

Coca Coralia Drăgan (p. 128);

Mioara Ardieleanu (p. 130);

Vasile Manole (p. 132);

Rodica Cernea (p. 133);

Lucica Țigănuș Meleacă (p. 136);

Dumitru Ștefănescu-Ștef (p. 138).

**„Cel care se pricepe la fabricat scuze este rareori bun la orice altceva”
Benjamin Franklin²**

Este sărbătoarea de Crăciun și fiecare dintre noi dorește să facă pace cu toți colegii, prietenii cu care a avut mici sau mari diferende.

Dragi cititori, am ales acest subiect deoarece mereu mi-am pus întrebarea: oare prietenii trebuie să ceară iertare sau să-i ierte pe cei care au greșit? Se prea poate întâmpla să simțim că relația nu poate merge înainte dacă nu ne reconsiderăm comportamentul și nu ne prezentăm scuze sau acceptăm scuze.

„Scuză-mă”, „Îmi pare rău”, „Te rog să mă ierți”. De câte ori auzim aceste cuvinte? Credeți în valoarea lor? Aveți încredere în cei care le repetă obsesiv?

Dar eu de câte ori mi-am cerut iertare sau de câte ori am refuzat să iert? În viața de zi cu zi, îmi caut și construiesc mereu ocazii de a fi bucuroasă, mulțumită, încântată... altfel spus: fericită. Oare sunt mai fericită dacă spun „IARTĂ-MĂ!” sau dacă îmbrățișez persoana care îmi spune „IARTĂ-MĂ!”?

¹ Specialiștii au stabilit că se creează practic un act reflex la nivel de creier, ce determină o persoană să își ceară scuze în orice situație s-ar găsi, indiferent că acestea se justifică sau nu. Una peste alta, scuzele sunt binevenite când există un motiv ca să fie oferite, iar ele deschid calea către iertare și dezamorsarea conflictelor. **Dorina Pătrunsu**, conferențiar univ.dr.la Facultatea de Filosofie a Universității din București

² Benjamin Franklin este una dintre cele mai cunoscute personalități din istoria Statelor Unite, unul din Fondatorii Statelor Unite ale Americii. A fost diplomat, om de știință, inventator, filosof, profesor și om politic.

E destul de dificil să ne prezentăm scuze, chiar și atunci când ne dăm seama că, într-adevăr, acestea sunt necesare și ajungem la concluzia că așa e corect să procedăm. Și dacă accept să iert persoana care cred că a greșit față de mine și mă eliberez, trebuie să mă întorc la aceeași relație? A ierta înseamnă neapărat împăcare? Îmi pare rău pentru ruperea unei relații de lungă durată, în care am pus suflet, dar cred că și fără iertare pot merge mai departe în viață.

Pentru a avea puterea de a ierta sau de a cere iertare cred că trebuie:

- să accept că s-a întâmplat un incident (mai grav sau mai puțin grav) și, oricât de mult mi-ar plăcea, nu pot anula trecutul. Acceptând sau acordând iertare anulez incidentul neplăcut? Nu știu cum procedați voi, dragi cititori, dar eu rămân cu un sentiment de îngrijorare, oare nu se va repeta?
- să purtăm o conversație sinceră cu persoana care credem că ne-a nedreptățit sau pe care cred că am nedreptățit-o.
- sau să lăsăm incidentul să treacă și să ne concentrăm asupra prezentului și asupra oamenilor care contează acum!

VOI CUM PROCEDAȚI? AȘTEPT RĂSPUNSUL VOSTRU!

„Dacă dezvolt sentimente rele față de cei care mă fac să sufăr, acest lucru nu va face decât să-mi distrugă liniștea sufletească. Dar dacă iert, spiritul meu devine calm și folositor mie însumi” (Dalai Lama).

Modă și politică

Scena politică de la acest sfârșit de an ne-a pus la grea încercare nervii, emoțiile și aplecările. De aceea, pentru un editorial liniștit, vă propun să vorbim mai mult de sărbători, de reuniuni de familie și de revelion. Apropos, cu ce vă îmbrăcați de revelion? Sper că nu tot cu rochia cu lamé de acum 35 de ani. Luați-vă ceva la modă, deși, sincer, nu prea știu ce mai e la modă astăzi.

Tot ce pot să spun fără echivoc este că moda e la fel ca politica - schimbătoare și înșelătoare. Și tot ca în politică, unii rămân fideli unui stil, oricât de demodat ar ajunge la un moment dat, pe când alții se adaptează cameleonnic la orice. Cu alte cuvinte, deși par două lumi paralele, moda și politica nu doar că seamănă, dar evoluțiile lor s-au împletit reciproc în toată istoria umanității. Hainele au fost și rămân mai mult decât o simplă alegere estetică – ele sunt un simbol purtător de mesaj și o cale de a semnaliza grupuri și relații de putere. De la perucile aristocratice, pudrate și extravagante, sub care foșgăiau câteodată păduchi, până la blugii găuriți de astăzi, stilurile vestimentare au însoțit evenimente politice, fie susținând regimuri, fie sfidându-le.

Maria Antoaneta

În secolul al XVIII-lea, Parisul a fost scena a unor revoluții răsunătoare, dar și una a paradelor de modă. Când modernitatea și avangardele au zguduit Europa, moda a trecut de la lux la simplitate. În Rusia post-revoluționară, salopeta muncitorului sovietic a devenit simbolul unei lumi egalitariste, în timp ce tunica încheiată până la gât a lui Mao Zedong are în spate un lung șir de execuții.

În deceniul în care m-am născut eu, moda era deja un teren de luptă al ideologiilor. Îmi amintesc cu câtă uimire admirativă i-am privit pe primii purtători de evazați din târgul tecucean. Îi vedeam la televizor, în filme, pe stradă și în reviste. Și în ciuda faptului că România locuia în blocul greșit, politic vorbind, în materie de modă și de mesaj vestimentar diferențele nu erau neapărat semnificative între est și vest. Spun asta pentru că tot pe atunci blugii Levi Strauss au trecut cu arme și etichete din recuzita văcarilor americani în cea a babyboomer-ilor europeni, iar rochiile mini, imprimeurile psihedelice și tricourile inscripționate ale hipioților nu erau doar tendințe, ci și simboluri ale unui protest împotriva tradiționalismului și așteptărilor sociale. Sigur, asta mai mult la ei, în vest, dar orișicât, tot aflam și noi ce se poartă prin lume. Mai un Neckerman, mai un pachet de la vaporeni și, hop, ajungeai să porți ceva „în tendințe”.

A venit apoi diversitatea stilistică de după '90, cel mai grăitor semnal al democrației și libertății de exprimare și dovada concretă a împletirii dintre moda vestimentară și politică. Azi oricine poate să se îmbrace oricum, fără teama că alegerea eșarfei ar putea să fie interpretată în cheie subversivă. Se poartă democratic jeansii skinny cu glezna la vedere și maiourile lucioase cu buricul gol, trenciuri jegoase și blănuri exorbitante, Pe de altă parte, conservatorismul bun (căci există și unul rău) menține încă „la modă”, cel puțin

în anumite medii, seriozitatea și profesionalismul, lucruri care, ce să vezi, în corporații și în politică se exprimă în primul rând prin... haine, prin pantofi din piele și costume bine croite.

O cravată greșit asortată sau niște tocuri excesive nu doar că pot stârni controverse, dar trădează fără echivoc esența purtătorului. A fi la modă, așadar, nu este sinonim cu a fi bine îmbrăcat. Hainele pot să inspire, pot să unească sau să divizeze, ele spun povești despre cine suntem, cine vrem să fim și, uneori, despre cine ne temem să devenim.

Așa că, pentru a nu risca nimic din toate acestea, dar mai ales dacă nu știți cu ce să vă îmbrăcați de revelion, vă recomand să optați pentru pijamale. Sunt confortabile, apolitice și mereu la modă.

*Arta
de a trăi
frumos*

Prieteni devotați

Angela Ribinciuc

Am căutat multe variante până să găsesc titlul cel mai potrivit pentru ceea ce urmează să scriu. Inițial mă opriseam la Prieteni cu blăniță, citând numele unui cunoscut cabinet veterinar din Galați, însă mi-am dat seama că aș fi discriminat companiile noastre care au, spre exemplu, pene. Apoi am vrut să scriu prieteni necuvântători, dar făceam o altă nedreptate, pentru că, deși nu vorbesc în limbajul oamenilor, ei comunică prin priviri și prin sunete specifice mai mult decât putem face noi, printr-o avalanșă de cuvinte. Am mai vrut să scriu patrupede, dar aș fi fost nedreaptă cu peștii, canarii, papagalii și alte viețuitoare care ne fac viața frumoasă și care nu au patru picioare.

M-am oprit la prieteni devotați, pentru că, da, ceea ce vreau să cuprind în acest articol este legătura extraordinară care se poate crea între noi și un sufletel - sau mai multe - care ne umplu și ne înseninează viața, cu un devotament pe care noi, oamenii, ar trebui să îl luăm ca model.

Animăluțele trezesc în noi sentimente minunate, greu de descris în cuvinte. Ne sunt atât de dragi și le iubim atât de intens, încât acest lucru este greu de înțeles de cei care nu au avut niciodată lângă ei un asemenea prieten devotat.

George Eliot spunea că „**Animalele sunt prieteni perfecți: nu pun întrebări și nu critică**”. Dincolo de partea amuzantă și latura oarecum egoistă a acestei afirmații, esența este aceea că

animalele de companie ne acceptă așa cum suntem, nu ne judecă și nu ne sâcâie, nu ne cer socoteală și nu își condiționează iubirea de banii pe care îi avem sau nu, de condiția socială, de rang sau de alte lucruri vremelnice.

Ele doar așteaptă atenția noastră, apă și hrană, dar ne oferă atât de mult! Reduc stresul, anxietatea și sentimentul de singurătate, ne înveselesc cu ghidușile lor, ne oferă confort și afecțiune.

În țările civilizate, Terapia Asistată de Animale (TAA) se practică încă din anii 1960, când un psiholog pe nume Boris Levinson a remarcat că pacienții săi, în special copiii, reacționează și se simt mai bine dacă la ședințele de terapie participă și câinele său. Deși, inițial, reacția celor care au participat la Congresul Asociației Americane de Psihologie, unde Levinson și-a prezentat teoria, a fost una sceptică, în anii care au urmat, teoria sa a fost validată prin răspunsurile fiziologice ale organismului uman la prezența unui câine prietenos.

În prezent, în centrele de Terapie Asistată de Animale din întreaga lume, milioane de pacienți interacționează cu succes atât cu câini, cât și cu cai, pisici, delfini și alte viețuitoare prietenoase, rezultatele fiind încurajatoare: deschidere emoțională, trecerea peste anumite fobii sau anxietăți, motivarea persoanelor aflate în depresie să înceapă anumite activități benefice.

Aproape de noi, în satul Odaia Manolache din comuna Vânători, Asociația Kavalkada Galați desfășoară de câțiva ani activități de terapie asistată de cai, destinate atât copiilor, cât și adulților diagnosticați cu: paralizie cerebrală, sindrom Down, tulburare de spectrul autist, ADHD, AVC, afecțiuni oncologice, tulburare organică de personalitate, demență Alzheimer sau retard mental.

Revenind la animalele de companie, rolul acestora este unul cât se poate de important: ne oferă sprijin moral și ne ajută să depășim perioadele dificile din viața noastră. Legăturile emoționale care se creează sunt atât de puternice încât, cu timpul, simțim că acești prieteni devotați chiar fac parte din familie.

Scriitorul american Dean Koontz exprimă foarte bine importanța pe care o are un câine în viața noastră: „Să îți mângâi și să îți îmbrățișezi câinele – iată un calmant atât de puternic pentru minte și pentru inimă, precum meditația profundă; și un medicament atât de bun pentru suflet, precum rugăciunea”.

În ceea ce mă privește, eu am avut toată viața - și am și acum - pisici: sentimentul pe care îl simt când ajung acasă și mă întâmpină la poartă codițele aliniată, bucuria pe care o am când vin la mine în brațe, fiecare cu personalitatea ei, fiecare cu felul său de a-și manifesta iubirea sau, după caz, gelozia, toate acestea sunt experiențe neprețuite, pe care cine le-a trăit le înțelege foarte bine. Mai în glumă, mai în serios, la noi acasă se vorbește adesea despre terapia cu pisici care, garantat, vă spun din experiență, funcționează.

Cine nu are un sufletel lângă el, care să îl aștepte cu bucurie, să îi aline singurătatea și să îi coloreze viața nici nu știe ce pierde!

Că de nu ar fi nu s-ar povesti

Luminița Corduneanu

„Ce zici, mămică, găsește tătucu pom?”.

Din pământ, din piatră seacă venea tătucu acasă cu pom. Cinci iezi cucuieți îl așteptau cu ochii mari.

Scotea mămica din cutii albe globuri pictate manual la fabrica de sticlă. Erau o minunăție, nu am mai văzut așa globuri frumoase de atunci. Eram în stare să mă uit o noapte întregă la un glob fără să mă satur.

Mai aveam beteală argintie, fulgi de scârț și bomboane bune, bune de tot. Așa de bune că riscam să-mi rup gâtul ca să o iau pe ultima din staniol, aia de sus, de lângă vârf, la care nu au ajuns frații mei.

Era frumos și prețuiam tot. Nu băteam din picior că vrem una sau alta. Eram iubiți.

Dă, Doamne, tuturor copiilor părinți cum am avut – și încă îi am – eu. Fiindcă noi nu știam de frică, noi știam de drag.

Imagine: Nino Chakvedatze

Copil al Epocii de aur, mereu cu cheia de gât, cuminte până la chiciorul broaștei, atentă foarte să fie cada plină cu apă fiindcă se lua curentul și apa cân' ți-era lumea mai dragă, nu știam de Moș Nicolae.

Dragii noștri părinți, cum să împartă vreo două paie la cinci măgăruși? Știam că nu prea sunt bani, că pentru o portocală ne înghețau picioarele la coadă, și pentru o butelie, și pentru o pâine, nu mai zic de ceva carne...

Reci timpuri am trăit atunci. Țara mea era numită „Grânarul Europei”, și eu era să mor strivită în gratii la coadă pentru două pâini jumătate. Au fost timpuri reci la propriu, dar dragostea părinților, a bunicilor și a neamurilor era curată și aducea căldura care nu a dispărut nici acum.

Nu știu cum făcea mama, nici în ziua de azi nu știu ce magie făcea să înmulțească mâncarea ca să ajungă pentru toți. Din găina adusă vie cu autobuzul de mamuța în panerul ăl mare, făcea vreo trei feluri de mâncare bună. Hram și bucurie în bucătăria noastră mică de la etajul doi pe strada Trandafirilor. Nu mai zic de prăjiturile și ciocolata de casă făcute în toiul nopții. Acolo stăteam lângă mama lipcă, să văd tot ce pune, tot ce face.

Imagine Nino Chackvedatze

Am știut de Moș Gerilă. El venea numaidecât și bătea la ușă cu un sac de iută-n spate. Ne puneam pe genunchii lui și spuneam fiecare câte o poezie. Scotea de acolo câte o pijama, papuci de casă, pantaloni sau o rochiță. Niciodată nu a scos păpușă pentru fete sau mașinuță pentru băieți. Astea erau mofturi. Știa el bine că nu trăiam vremuri de huzur.

Aducea tata de pe unde putea un brăduț frumos și mama avea globuri de sticlă făcute manual la fabrica din oraș, din Dorohoi, în cutii mari de carton. O minunăție erau globurile alea, Doamne, nu-ți puteai lua ochii de la ele. De la Crăciun pînă la anul nou toate bomboanele se evaporau din staniol. Rămânea ăla gol bălăngănind la prima adiere. Ultimele erau pe vârf, sus, sus de tot. Aici era riscant să cazi cu tot cu brad în mijlocul casei.

Au fost timpuri cu mare economie. Noroc cu Bunul Dumnezeu. El dădea să ningă din beșug și ne trezeam dimineața cu nămeți. Cui îi mai trebuia păpușă, cine să mai vrea mâncare? Luam sania de funiuță și drept pe Valea țiganului cu noi. Ce de-a copiii, ce zarvă, ce bucurie!

Prieteni dragi,

Mi-aș dori să știu că aceste Sfinte Sărbători vă găsesc în pace pentru suflet, sănătoși la trup, luminați la minte și cu inima ușoară.

Să vă găsească Nașterea Domnului împăcați cu viața, fără dușmani și fără gânduri de răzbunare. Să deșertăm din traista noastră răul, să acceptăm că noi sau printre noi sunt, suntem, oameni supuși greșelilor.

Imagine, Oreste Florian, Capela veche din portul Lindau.
Frescă realizată de Holbein cel Bătrân, 1483

Apostoli, trădători, farisei sau sfinți, oamenii duc mai departe ceea ce sunt, nu ceea ce au.

Trăim vremuri îmbelșugate. Îmi amintesc acum copilăria. Atâtea lipsuri, dar eram atât de fericiți pentru că eram împreună și credeam în Tatăl Ceresc.

Micuță și bicisnică, îngenuncheam pe perna de catifea verde în mijlocul Sfintei Biserici ca să spun Crezul. Lumea se oprea din răsuflat, eu mă uitam spre bolta cerului prin ziduri. Mă cuprindea albastrul și nu mai aveam nicio emoție.

Acum, din hăurile infinite ale neuitării, de acolo de unde nu există durere, nici întristare, nici suspin, de acolo de unde toți 'om pleca, dar puțini 'om fi auziți, răzbate vocea caldă a bunei mele dragi:

„Șăz' în urmă, Lucă. Eu mărg dinainte ca să scutur roua...”.
Iisuse Hristoase, bine ai venit pe lume! Pentru noi.

File

de

viață

La un moment dat, viața ne șoptește să ne liniștim. Să nu mai alergăm după validare, să nu mai încercăm să fim pe placul tuturor și să ne ocupăm locul în propria poveste. E vârsta la care începi să auzi doar ceea ce trebuie și să vezi doar ceea ce contează cu adevărat.

Ajungii într-un punct în care îți dai seama că timpul tău e prețios și că lucrurile mici, meschine, nu merită nici măcar un gând. Nu mai explici cine ești, nu mai convingi pe nimeni de valoarea ta. De ce ai face-o? Cei care contează cu adevărat te văd, iar ceilalți... ei bine, nici nu contează.

Trăim într-o lume unde superficialul pare să aibă mai multă greutate decât autenticitatea. Unde oamenii își îmbracă sufletele în măști ca să se potrivească unui șablon. Dar la ce bun să trăiești pentru imagine, când esența ta e ceea ce rămâne? Aleg să-mi păstrez sufletul neatins, chiar dacă asta mă face diferită. Să fiu împăcată cu cine sunt e singura mea treabă.

Când mă uit în urmă, sunt lucruri pe care le-aș fi făcut altfel. Aș fi ars lumânarea aceea frumoasă, aș fi mâncat popcorn în camera „de oaspeți” și nu mi-ar fi păsat de petele de pe covor. Aș fi ales odihna când corpul mi-o cerea, în loc să mă zbat că lumea se prăbușește dacă lipsesc o zi de la serviciu.

Am învățat că viața nu așteaptă. Fiecare moment merită trăit cu adevărat, nu doar bifat. Prea mult timp am alergat după perfecțiune, când de fapt frumusețea stă în imperfecțiuni, în momentele simple și sincere, în râsul cu prietenii sau în clipele în care pur și simplu te bucuri de liniște.

Nu vă mai faceți griji pentru cine nu vă simpatizează. Nici nu merită energia voastră. În schimb, concentrați-vă pe binecuvântările pe care le aveți, pe ceea ce faceți pentru sufletul vostru. Într-o lume grăbită, e un dar să te oprești și să trăiești cu adevărat.

Alege să vezi ce contează și să auzi ce îți face bine. Viața e prea scurtă pentru altceva.

Și, dacă te oprești puțin din iureșul zilnic, o să vezi că viața are darul de a-ți arăta lucruri pe care, altfel, le-ai fi ignorat. Cum soarele îți încălzește obraji într-o dimineață rece, cum râsul unui copil sparge liniștea străzii, cum cafeaua de dimineață devine cel mai bun moment al zilei dacă știi să-l savurezi.

De prea multe ori, ne risipim energia pe lucruri care, la final, nu înseamnă nimic. Ne enervăm că cineva ne-a tăiat calea în trafic, că nu am primit răspuns la mailul trimis sau că nu am avut timp să bifăm tot ce era pe lista noastră infinită de „trebuie”. Dar adevărul e că lista aia... e doar o iluzie. Când tragi linie, viața nu se măsoară în câte lucruri ai făcut, ci în cum le-ai trăit.

Când începi să auzi doar ce trebuie, îți dai seama că nu toate sunetele merită ascultate. Zgomotul criticilor, părerile celor care judecă fără să știe povestea ta – toate acestea devin ecouri slabe, pierdute în depărtare. Iar tu înveți să ascuți liniștea, să apreciezi cuvintele care îți hrănesc sufletul, nu pe cele care îl rănesc.

Când începi să vezi doar ce contează, nu mai privești în jur cu ochii altora. Nu mai cauți validarea în privirile străinilor, nici fericirea în lucruri care strălucesc doar pe dinafară. În schimb, te uiți în oglindă și înveți să te vezi pe tine – imperfect, dar autentic.

Viața e despre alegeri. Poți să alergi după lucruri efemere sau poți să te oprești și să te bucuri de ceea ce ai deja. Poți să-ți faci griji pentru ce cred alții despre tine sau poți să trăiești împăcat cu cine ești. Alegerea e simplă, dar nu întotdeauna ușoară.

Dar când ajungi să trăiești cu adevărat momentul, să simți fiecare clipă ca pe un dar, atunci înțelegi. Înțelegi că frumusețea vieții nu stă în grandios, ci în micile bucurii care, puse laolaltă, îți umplu sufletul. Și, mai presus de toate, înțelegi că tot ce contează e să fii prezent. Prezent în propria viață.

PASIUNI

Creății hand-made

*Svetlana
Stapovalova*

Pagini
de
cultură

POEZII

Ion Zimbru

Membru al Uniunii Scriitorilor din România

VULTURUL 3. 14

[Învățăturile lui Nichita Stănescu către poeții din Walhalla]

raza a rămas pe retină, orbită. frigul a tras zăvoarele peste Vulturul Pl.
walkiriile toarnă ne\tristețe în pocale. nu se mai face noapte. nu se mai face zi.

sunt înger în flăcări. din spatele cerului parcă mă priviți cu ochii mei,
parcă zburăți cu aripile mele, voi, vinovaților de naștere și de moarte.

voi, poeților săpători de fântâni pe Câmpia Limbii Române,
rămâneți aici, pe singurul Pământ cu „î” din „a”,
aici, în maternitatea „Mioriței” și a Țărnei de Țară,
rămâneți lângă mine... și nu vă plecați, nu vă (mai) plecați (în) afară!

aproiați-vă cât mai departe de afară. eu sunt sclavul Mirării.
nu opriți Lacrămile. încălziți-vă, vinovaților de Re\Naștere,
însă, mai ales, NU VĂ ȘTERGEȚI DE FLĂCĂRI!

SURPARE [ardere de tot]

în jur mai sunt vro câțiva străduitori LUNATICI
- vor Pace și Iubire, Tandrețe și Candoare
- în rest, se surpă Lumea sub false Matematici,
iar Visul n-are Farmec și nici vrun Sens nu are

cum să visezi în Timul cu Inimă de Piatră,
în Vremea de Suflare cu Gheață și Cianură
când Limba Ne\Răbdării nu viersuiește, latră?
când plânge-n pumni Blândețea, și suferă și-ndură

purul și simplul pier în răstălmăciri pedante,
smerirea-i praf, mirarea și admirarea-s goale
când EGO ricanează sub MĂȘTI umaniza(n)te,
sub TITLURI puse-n rame și-n gânduri haimanale

numai un HOLOCAUST mai poate (re)(a)duce
liniștea-n Cuiburi, viața în aripile Morii
- în rest, sunt la vedere - pe Cruce și sub Cruce
- RUINELE IUBIRII, TANDREȚII și CANDORII.

BRODERIE

oare cine bate vântul
oare cine trece viața cine ostenește ceasul
cine mută dealu-n vale cine ruginește lanțul
cine putrezește crucea cine-s gândurile mele
cine-s visurile tale cine taie și nu vinde
cine cântă și nu joacă cine pregătește cina
cine se repede-n toacă cine fură și nu-l prinde
cine are și nu are cine tace când i-i sete
și bea luna din căldare cine face apă rece
cine face apă caldă cine învârtește pururi
lumea așta și cealaltă

lumea cică nu se știe
nu se vede nu s-aude nu se poate înțelege
din\spre unde pentru cine unii cică treacă-meargă
alții cică nu se poate să se-nchine la oniric
ori la piatră să se-nchine unii vor desăvârșire
într-un timp de săvârșire pe când alții ricanează
și nu vor să se mai mire când se împlie tot nimicul
și li se golește totul dinspre nicăieri sardonice
hohotește idiotul: cine moare nu trăiește
cine e olog nu împlă asta e și nu e alta
nu-i nimic se mai întâmplă!

ALELUIA

[un spectacol ordinar]

eu trebuia să fi plecat mai ÎNAINTE
de-a fi-nceput cest crud spectacol ordinar
sau trebuia să fi rămas ATUNCI, în URMĂ,
printre nimicuri sfinte, simplu și hoinar

să fi rămas unde stă TIMPUL și-unde LOCUL
n-are NIMIC în legănare și-n des\cânt,
unde VĂZ\DUHUL e sfințit de ochii MAMEI
și NALTUL umblă omenește pe PĂMÂNT

ATUNCI, ACOLO, sub secanta selenară,
sub CERUL plin cu ochii TATEI, trecători
pe cest ROTUND încă mișcându-se-n rotire,
hrănit cu viață de PĂRINȚI NE\MURITORI

să fi plecat?!... să fi rămas?! - ce ALELUIA
bolborosesc niște vicleni unși cu TARTAR
- din ce în ce... URMA rămâne mai în urmă
- scrâșnesc și-nghit acest spectacol ordinar.

O CLIPĂ

[CEVA... și alt fel de CEVA]

sunt clipe rotunde, sunt clipe pătrate,
sunt clipe înalte, și verzi, și uscate,
sunt clipe adânci, și sunt clipe mărunte,
sunt clipe în care nimic nu s-ascunde,
sunt clipe în care s-ascunde o viață
cum noaptea în beznă și negura-n ceață,
sunt clipe în care s-ascunde o moarte
cum tot în nimic și aproape-n departe,
sunt clipe în care mai poate să-nceapă
atunci chiar acum și târziul degrabă,
în care s-aude și-n care se vede
nădejdea-m ritmare de foame și sete,
și-n care s-adună, și-n care se scade
puțin cu puțin din\spre multele toate,
din care se cer și din care s-așteaptă
- pe linie strâmbă ori frântă ori dreaptă
- să-nceapă un fel de CEVA pentru care
alt fel de CEVA naște, crește și moare,
și-n fel de CEVA care nu se mai găte,
și-un tot TOTDEAUNA, și-un tot NICIODATĂ!

EVLAVIE

[odă fratelui meu]

cât de curat bați vântul încolo și încioace
- cu gândul și cu visul urcăm și coborâm
printre vedenii albe-n zări paradisiace
- cât de curat bați vântul, fratele meu salcâm!

și trecem printre simple volute-n simfonie
secantă la ciorchinii cu cel mai scump odor
băut dinspre adâncuri, așa, să (nu) se știe
cum poți până la capăt să taci răscolitor

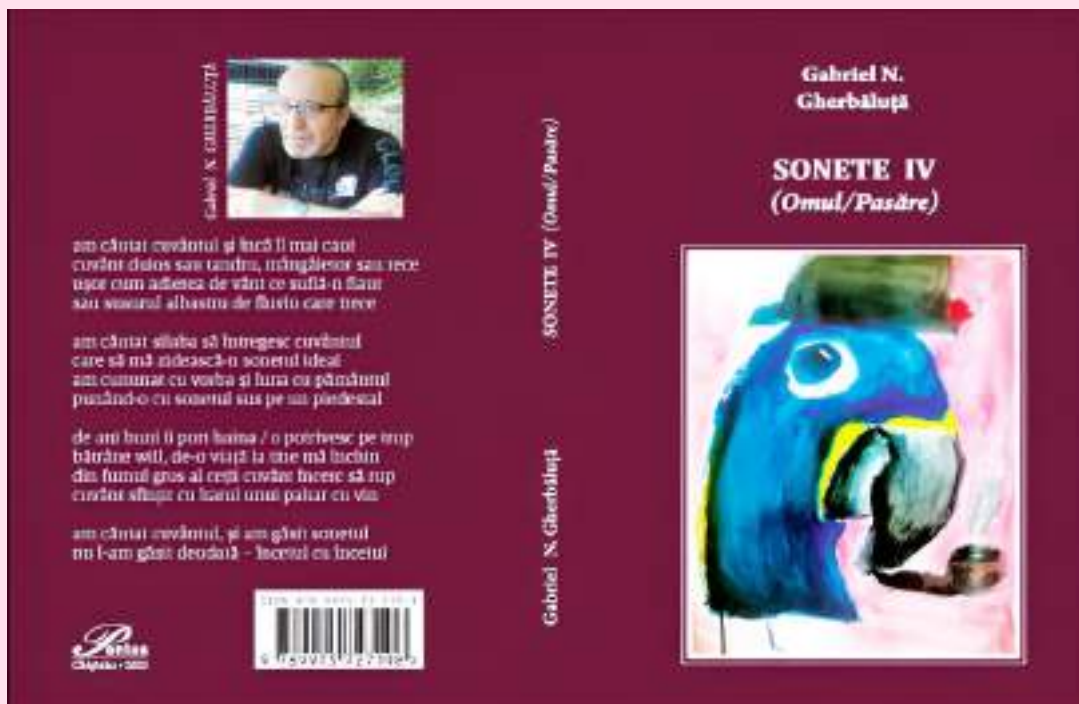
și brațele-ncărcate le-ntinzi în\spre oricine
găsește-n reverie un mod și-un timp și-un loc
pentru plecare-n largul secundelor puține
după ne\mărginire chiar dacă-i ne\noroc

iar vântul împresoară-mprejurul cu strigare:
veniți cât mai aproape, sub cest mic\mare blând,
veniți lângă miracol - ce tămăduitoare
e mângâierea cestui liturgic mișcămint!

haideți lângă altarul unde iertarea vine
prin păsările-n floare și-n cântec și-n cuibar,
unde se-ntâmplă viață, iar clipele sunt pline
cu milă și-ndurare și noimă și habar

lumina se adună, se mișcă, se-ntețește
- cu sufletul și trupul suim și coborâm
- din\spre nemărginire zic drept, zic românește:
cât de curat bați vântul, fratele meu salcâm!

Gabriel N. Gherbăluță

Din volumul **SONETE IV (Omul/Pasăre)**
publicat la Editura Pontos din Chișinău, în 2023

sonetul stelei ce nu vrea să mă vadă

doar în seara de ajun
stelele părăsesc cerul
sfinții beau tot vinul bun
ca să uite ce e gerul

doar în seara de ajun
o mai văd trecând pe stradă
dar nu pot să o mai sun
ea nu vrea să mă mai vadă

îngerii colind-acum
în poezul adormit
rătăcesc pierduți prin fum -
cei trei crai n-au mai venit

doar în seara de ajun
luna ține-n brațe-un lun

sonetul ajunului

sfinții din icoane au pornit colind
au ieșit din ramă/ ceată în oraș
alerg după tine nu pot să te prind
iute ești ca steaua, colind pățimaș

undeva, pe timpuri, în ieslea săracă
între oi și capre noaptea a adus
o mamă și magii ce nu știu să facă
să-l aducă-n lume pe pruncul Iisus

au trecut milenii și mai trec și clipe
în fiecă iarnă noi asistăm trist
când din ieslea caldă fâlfâie aripe
care să îți nască mâine-un pui de Christ

în orașul ăsta n-a rămas niciunul
care să n-aștepte-nfrigorat Crăciunul

sonetul trandafirului de gheață

doar o petală-n trandafirul înghețat
cuvântul prins pe lacrima din cer
te-am căutat prin nori dar am uitat
în colțul străzii un sonet stingher

doar o petală albă prin zăpezi
silaba mea te caută-n cuvinte
te rog deschide ochii să mă vezi
măcar acum ascultă ruga mea fierbinte

un trandafir de gheață a-nflorit
un alt sonet pe omul de zăpadă
și totuși o speranță s-a ivit
în ochii care vor să te mai vadă

un trandafir de gheață te-a născut
lumina asta albă m-a durut

sonetul oamenilor de cuvinte

mâna înghețată a scăpat cuvântul
în zadar îl caut/ e bine ascuns
printre crengi îl poartă măria-sa vântul
scârțâie întruna ca un geam neuns

a-nghetă sonetul jos pe mal de apă
în zadar acum vrem să-l înviem
viscolul din sânge în cuvânt îmi sapă
în zadar e totul, de vrem sau nu vrem

de la mama iarna, oameni de cuvinte
troiene de albe și de reci foneme
împânzesc orașul ca să-l ținem minte
singură silaba litera își geme

oameni de cuvinte, oameni de zăpadă
întâlnește orbul și nu vrea să-i vadă

sonetul în care învățăm să ningem

de vrei să știi cum îmi iernezi în gânduri
și cum țin strâns o umbră de zăpadă
citești sonetul ăsta printre rânduri
ascunzi cuvânt în el să nu se vadă

de vrei să vezi ce-am reușit să strângem
și ce silabe-am rostuit în vers
vino-n zăpadă și hai să ne ningem
cai în buiestru se-nvață la mers

și tu și eu - doi oameni de zăpadă
și eu și tu - abandonăți de soartă
mijlocul iernii nu vrea să ne vadă
deși e soare, marea este moartă

de vii acum sonetul să-mi ascuți
eu te aștept - nu vor veni prea mulți

sonetul tău, femeie de zăpadă

din colț de ochi ți-apar doar flori de gheață
lumina lor a mai ucis un zâmbet
în stânga lunii s-a născut o viață
un înger obosit de-atâta umblet

respirul tău e rece cum ninsoare
căzută pe ghețarii de la pol
un înger de lumină vrea să zboare
dar aripile-s prinse în nămol

ești rece, doamnă - rece și distantă
nu te mai recunosc/ îmi ești străină
disprețul pentru tine-i o constantă
din întuneric ți-ai făcut lumină

tu, doamna mea, femeie de zăpadă
deschide ochii, soarele să vadă

sonetul zăpezilor care ard

am visat că ningeau pescărușii pe ape
viscolit fluviul gri ne alungă în frig
moș crăciun nu mai e/ s-a grăbit ca să scape
nu-i mai place în ger și degeaba îl strig

înghețate păduri ard pe mal de danubiu
sub lumina sticloasă aruncată de stea
doarme greu un oraș mai îngheață un fluviu
alioșă în barcă nu mai are ce bea

am visat că ningeai cu fulgi calzi peste mine
cad troiene de foc într-un iad hibernal
va mai ninge probabil doar la vara ce vine
pe o plajă de mare situată-n aval

am visat că e iarnă/ am visat că mă ningi
ard zăpezile-n mine/ te aștept să le stingi

sonetul îngerului căzut din poezie

un înger alb ca fulgii de zăpadă
ce cad pufoși din ceruri pe pământ
s-a rătăcit în noapte jos pe stradă
în căutarea sfântului cuvânt

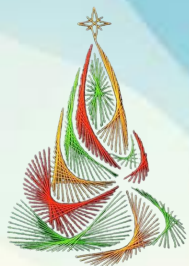
un înger alb ieșit din poezie
trimis de Dumnezeu la cititor
lumină albă în cuvânt să-i fie
o aripă silabei pentru zbor

un înger fac copii din zăpadă
e iarnă de nu-ți vine ca să crezi
cuvinte stau în geam ca să îl vadă
pipăi un înger, nu mai vrei dovezi

un înger printre fulgii de zăpadă
aduce pace între noi pe stradă

Sărbători cu lumină în suflete

Ioana Bută

Nu uitați, sunteți iubiți!

Așteptându-l pe Moș Nicolae
S-adormiți în bunătațe,
Visurile străji vă fie.
Celor ce ne sunt departe,
Aibă-n plus o bucurie!
Moșul să vă umple cizme
Sau ghetuțe, ce veți vrea,
Un gând bun să fie-acolo,
Cu drag și din partea mea.
(Anul ăsta n-am ciubote,
Nu-i bai, însă, le-am făcut.
Din hârtii și sforicică,
Sper că Moșu-i mulțumit!)
Noapte bună, tuturor,
Mâine să vă veseliți
Și orice găsiți prin ghetete,
Nu uitați, sunteți iubiți!

Ce-mi plac Târgurile de Crăciun!

În principiu, Târgurile de Crăciun sunt cam la fel: falnicul brad - gătit diferit, în funcție de fonduri și viziune designeri primăriei, luminițe (muuulte luminițe), vin fiert cu portocală sau fără, cu scorțișoară sau fără, acadele colorate, chipeșe și atrăgătoare nevoie mare, turtă dulce care mai de care, moși și alte plușuri din belșug, comercianți ce scot la tarabă vrute și nevrute, muzici și muzicieni (apropo, am avut privilegiul să-i văd și să-i ascult, la Brașov, pe băieții de la CONEXIUNI, vai, mie, să leșin de drag!), populație cât cuprinde, forfotă, zumzet și, uneori, călcături pe bombeu. Cam la fel, zic. Dar ce-mi mai plac, Doamne, ce-mi mai plac!

Le iau la pas de-a lungul și de-a latul, mă bag în seamă cu ambulanții vorbăreți, cumpăr dacă îmi propun (de cele mai multe ori mă abțin, nu de alta, dar la orice încercare de gen, îmi sar în fața ochilor multele cutii cu „chestii de sărbători”, cărora abia, abia, ce le mai găsesc un loc de depozitare în micuța mea căsuță).

Una peste alta, pe mine târgurile de Crăciun mă fac atât de fericită, încât mai că m-aș încumeta să-l vizitez și pe cel de la Sibiu, de n-aș fi atât de sigură că voi fi invitată politicos – „n-ai decât, dar va trebui s-o faci singură”!

Inima sus, cât se poate!

Uite ce puțin mai este,
Anul Vechi va fi... poveste!
La Mulți Ani, oameni frumoși,
Să vă păstrați sănătoși!
Să aveți belșug în toate,
Masa plină de bucate,
Inima sus, cât se poate!
Oameni dragi pe lângă voi,

Cei ce vă sunt și-n nevoi,
Că de cei cu vorbă lungă,
Nu-i Univers să-i ajungă!
Vă doresc noroc și pace,
Să-l aveți pe „vino' încoace”,
Tot Anul ce stă să vină,
LA MULȚI ANI, plini de LUMINĂ!

Cezarina Adamescu

UN OM CA TOȚI OAMENII

Oricât de săracă aș fi, Dumnezeu mă îmbogățește. Simpla Lui prezență mă face să mă simt îndestulată.

Nici nu mai trebuie să-i cer, fiindcă El știe prea bine ce-mi trebuie. Îmi oferă necondiționat, exact atât cât am nevoie.

Scrierile mele nu mai sunt strigătul în deșert ascultat doar de câțiva oameni. El pătrunde carcasa trupească până la acea mladă de inefabil dinlăuntru. Și mișcă. Mișcă inimile, mințile. Mișcă suflete. Ar putea să miște și munții.

Emoționează, produce ușoare frisoane. Și inundă cu acea bucurie freatică, în stare să schimbe omul din adâncuri.

Nu e mai puțin adevărat, însă, că oamenii văd doar rezultatul. Nu se simte travaliul, nu se văd lacrimile, sudoarea și uneori, picăturile de sânge. Nu se vede că poetul scrie uneori în genunchi pentru că trupul nu-i mai permite altă poziție fără dureri atroce, din pricina statului prea mult aplecat deasupra paginii. Nu se vede ceața din ochii împăienjeniți de citit și de scris pe o pagină virtuală. Nu se vede nimic din toate acestea. Așa și trebuie. Așa se cuvine. Scriitorul e însă și el om și nimic din ce-i omenesc nu-i este străin, așa cum spunea F.M. Dostoievski.

Are și el nevoie. Are îndoieli, are spaimă. Uneori îl încovoiaie durerea, oboseala, setea și foamea. Are nevoie de odihnă, de aer, de apă. În special, de medicamente, de întăritoare, de vitamine trupești și sufletești. Pentru energia consumată în actul sacru al scrierii, el trebuie să aibă rezerve, surplusuri de substanțe ca să-l ridice din nou la starea de om.

A fi scriitor nu e lesne. Mai curând e o dovadă de eroism. Cineva spunea că trebuie să ai oase tari. Am simțit asta din plin.

Dar și când scrierea e gata, el așteaptă reacțiile.

O ÎNTOARCERE POSIBILĂ

„Ai să-ți mănânci mintea!” ne striga mama când vedea că pe masa cu tacâmuri și mâncare, eu îmi găseam un colțișor liber și deschideam o carte pe care o rezemam de o sticlă sau de un pahar gros. Asta ca să nu risipesc timpul cu mâncarea și să mai câștig câteva pagini de lectură. Evident că preferam mai mult să citesc decât să mănânc. Nu că ar fi avut mama ceva împotriva cititului, dimpotrivă, dar nu suporta cărțile printre blide... Așa cum și eu, mai târziu, nu suportam să văd cărți aruncate pe jos... Și am văzut destule, profesia mea fiind de bibliotecară și, la cele șase mutări dintr-un cartier în altul cu biblioteca, tot acest patrimoniu era răsturnat din basculante în câteva grămezi uriașe, pe care trebuia să le aleg, carte cu carte, să le șterg de praf și să le așez la raft, ceea ce-mi producea un rău fizic până nu le vedeam aliniate, sistematico-alfabetic, pe rafturi...

Aceasta este o amintire grozavă, absolut de neuitat, un tablou înfricoșător. Și dacă Jorge Luis Borges își închipuia paradisul ca o mare bibliotecă, eu îmi închipuiam infernul sub forma unui cimitir de cărți, arzărlite, prăfuite, rupte, mânjite, călcate în picioare... De altfel, și medicii recomandau la radio și la televiziune ca, atunci când mănânci, să mesteci încet, meticolos, și să nu ai altă preocupare pentru ca digestia să se facă mai ușor. Înfulcam pe nemestecate, zorită să mă întorc la lectura întreruptă, la eroii mei preferați, de care nu mă puteam despărți nici zi, nici noapte: Micul Prinț, Habarnam, Alice în țara minunilor, Ianoș năzdrăvan, Cănuță, om sucit, Nastratin Hogeia la Isarlâk sau cohorta de viețuitoare și găzulițe a lui Emil Gârleanu, de mila căroră, de fiecare dată, lăcrimam din belșug.

De fapt, învățasem de la tata acest obicei detestabil. El deschidea ziarul și-l așeza printre farfurii, rezemat de carafa de sticlă sau de fructiera cu picior. Când eram în clasa a IV-a, tata ne-a învățat alfabetul rusesc și citeam ziarul venit din Republica Moldova, articole românești scrise cu litere salvone. Totdeauna am trăit sub semnul cuvântului scris. Lectura nu mi-a lipsit în nici o zi a vieții. Aveam cărți și ziare, de altfel, acestea erau foarte ieftine, pe la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60. Oricărei familii, oricât de săracă, nu-i lipseau peștele și ziarul de pe masă. Că

ziarele erau folosite apoi la împachetat peștele, fie crud, pentru vânzare, fie gătit și luat la serviciu ca pachet, este iarăși un lucru de care-mi aduc aminte. Mirosul de pește crud și cel tare de cerneală de tipar proaspătă au fost parfumurile care mi-au amețit nările toată viața, asta și pentru că bunicul meu patern, Gheorghe Adamescu, a fost maestru tipograf la Poligrafia din Galați, de pe lunga stradă, devenită mai apoi bulevard, George Coșbuc, desființată abia în anii „glorioși” de după revoluția din decembrie 1989. Ieșise la pensie după moartea bunicii în 1957 și vânduse casa de pe Strada Română, plecând la București, la fiica lui, Anicuța, sora tatei mai mare. Și tata i-a moștenit profesia, numai că el a rămas doar zețar, după care, plăcându-i mai mult hoinăreala, s-a făcut poștaș, alergând prin sectorul Gheorghe Doja, cu tașca plină de scrisori, mandate și felicitări de sărbători. Atunci oamenii se felicitau în scris cu felicitări colorate și pudrate cu sclipici. Pe atunci, poștașul era foarte cunoscut și bine primit de localnicii din cartierele vechi și el, fiind un om vesel și bun cozeur, avea mare căutare, îndeosebi la văduvele din sector.

De ce mi-am amintit acum de cărți? Pentru că, măcar în acest obicei mă asemui cu marele scriitor, care iubea și el cărțile, pe care le citea pe miriște, stând lungit pe spate, cu ochii la cer, câtă vreme vitele pășteau liniștite. Până Bisica, oaia cea capie, îl trezea din visare, fiindcă intra în loturile vecinilor. Era total absent de ce se întâmplă în jur și nu o dată s-a întâmplat ca oile sau caii să intre în alte parcele cu lucernă și trifoi, și să fie aduse acasă de cel de la Ocol, contra unei amenzi de o sută de lei...

POVESTE ADEVĂRATĂ

UN POET CĂUTÂND ADRESA UNEI STELE

A fost odată un poet. Frumos și zvelt, ca nimeni altul. Au fost mai mulți, și mai sunt încă destui, dar el era un poet cu totul și cu totul special. Își iubea mama foarte mult. Când vorbea despre ea, poetul lăcrima. O numea: Matriarha! O alinta: „draga de ea”; „scumpa de ea” și alte asemenea cuvinte dulci. Când mama a îmbătrânit și s-a gârbovit puțin, poetul o privea cu și mai mare dragoste. Pe mama lui o chema Domnica. Poetul acesta era „sărac lipit sufletului”. Nu avea decât un tei înflorit care-i trimitea miresme, parfumuri îmbătătoare, încât și privirile poetului se înmiresmaseră.

Ținutul în care trăia poetul sărac se numea Dragoba Felix. Așa îl numise el. Se afla pe Strada Morilor de vânt, într-o casă modestă, care avea în curte zeci de soiuri de flori și de arbuști frumos mirositori, ca de pildă: iasomia și crinii, crăițele, dimitrițele, mustața flăcăului, chiar și scaieți mov, cu firișoare catifelate, pe care se așează fluturii multicolori și le sorb nectarul. Scaieții au spini ca să se apere de dușmani.

Știți că și scaieții pot fi prietenoși, dacă știți să-i descoperiți și să-i saluți dimineața? În noaptea dinspre Drăgaică sau dinspre sărbătoarea numită „Sânziene” – acele floricele galbene puse de fete sub pernă, ca să-și viseze ursitul, poetul pune câteva măciulii de scaieți pe acoperișul casei. Dacă floarea înflorea până dimineață, era semn bun, avea noroc în anul acela. Dacă se ofilea, poetul devenea trist. Am uitat să vă spun ceva important. Poetul se numea Simon. Sau Dumitru.

Simon era un om frumos, înalt, subțirel, palid la față, cu ochii aprinși de iubire pentru Poezie, cu nas fin și cu mâini foarte frumoase. El era un fel de pedagog la o școală specială, un învățător care avea grijă de copiii toată vremea: era un pedagog, profesie nobilă fiindcă are grijă de copii și le dă o educație bună, îi ajută la lecții, se copilărește cu ei, intră în lumea lor fermecată. Le povestea copiilor câte în lună și-n stele, îi învăța să recite frumos și să iubească Limba Română, că nu e alta mai frumoasă și mai expresivă. Îi învăța și gramatica, pentru ca ei să scrie corect și să vorbească și mai corect. Copiii îl îndrăgiseră și ei pe misteriosul poet și nu mai pridideau cu întrebările, fiindcă, de felul lor, copiii sunt foarte curioși.

Poetul acesta cu numele de Simon, scria versuri toată ziua și toată noaptea. Și a scris atâtea, încât nici nu mai avea unde să-și pună foile, pe care caligrafia frumos, fiecare poezie. Avea teancuri-teancuri, așezate peste tot: pe pat, pe noptieră, pe masă, pe șifonier, pe marginea ferestrei și, în general, peste tot.

Poetul Simon avea o mare iubire: îl iubea nespus pe un alt poet uriaș, pe care-l știa pe de rost: pe marele Eminescu. Odată, a scris chiar o carte despre modelul lui. O carte numită: „Eminescu versus Eminescu”. Arhipoeme.

Dar, cel mai mult și mai mult, poetului Simon îi plăcea să viseze. Ar fi stat pironit în fotoliu să viseze tot timpul, dacă nu ar fi avut și alte obligații.

Despre poetul cu pricina nu se mai vorbește nimic, de vreo 9-10 ani, de când a murit la un azil-spital, părăsit de toți colegii și prietenii, uitat în chip nemeritat chiar și de cei care îi datorează faptul că au devenit mai mult sau mai puțin scriitori. Nimeni nu l-a vizitat la azil, nimeni nu l-a plâns, nimeni nu l-a însoțit pe ultimul drum. A fost îngropat de Primărie. Doar doi nepoți care aveau neapărat nevoie de locuința lui, și-au adus aminte de unchiul și s-au grăbit să-și revendice casa. Atât. Ce vreți mai mult, în vremurile noastre?

Sanie aveți?

Observ că lumea nu mai are sănii. Mă uit pe geam și văd copii dându-se de-a berbeleacul în parc. Dar nici o sanie.

Până și eu am avut sanie. Mi-o făcuse tata la întreprindere, cum se zicea. Rugase niște băieți. Cu scaun din stinghii de lemn, lustruite. Cu tălpi de fier, puțin întoarse la vârf, precum papucul sultanului. Nu prea a fost ea folosită. Curtea era îngustă și lungă, dar repede făceau vecinii pârtie, că îi chemau necesitățile în fundul curții. Îmi amintesc, totuși, de câteva ori s-a înhămat tata la atelaj. Poate și mama. Că era copilul cam greoi și nesportiv. Dar eu singură nu mă descurcam cu ea. Măcar se chema că am. Pe timpul verii stătea depozitată în bucătăria de vară. Dar chiar și iarna. Când am plecat de pe Chicuş și ne-am mutat la bloc, sania a rămas acolo. Nu ieșisem din copilărie, dar se lămurisera ai mei ce sprintenă sunt. Au lăsat-o celor care s-au mutat la schimb, împreună cu buteliile de aragaz, după cum se obișnuia. Măcar ei aveau trei băieți.

La bloc aveau vecinii sănii. Care mai de care, mai aiurea depozitate. Minunații mei vecini de deasupra aveau sania agățată în exteriorul balconului, legată cu cablu, la fel și bidonul de 80 de litri în care puneau toamna varză la murat. Când bătea vântul, te rugai să nu-ți spargă geamurile. La etajul patru mai era una legată de balustrada scării. Cred că și la noi la trei a

fost una legată. Vag îmi amintesc că și la bloc am mai încălecat o sanie, dar nu mai știu nici a cui era, nici cine a fost cu tracțiunea.

Săniile cred că au dispărut odată cu termopanele. Și cred că nici meșterii mari care le înghebau pe la locul de muncă nu mai există ca specie. Activitatea se numea fușeraie. Poate avea și alte variante, dar aici așa i se spunea. Mai târziu, table de copt pește și turte, flecuri metalice, matrițe pentru nuci, ciupercuțe și fa-guri, tăvi de cozonac. Dar ce nu-i mai trecea ro-mânului prin cap să facă?! Doar ochi de om, nu, era o vorbă. Acum ce-i trece prin cap se află la market sau, dacă nu, la un click distanță. Vine imediat curierul la ușă. Dumneavoastră ați comandat o broască de Galapagos, un dinte de cârțiță, un bumerang numai dus? Dar sanie, ni-meni. Și tocmai se aștern zăpezile de altădată reactualizate.

Un șoarece este uneori o companie

Zilele-s scurte. Iarna bate în geamul cu patru ochiuri și lemnărie neagră, împărțită, cu o mână osoasă și rece. Perdelele de ață, o frumusețe la timpul lor, abia se mai țin să nu își deșire lucrătura. Perdeluțe croșetate cu briz-briz. Așa se purta și la oraș, unde se ducea ea din când în când să-și comande pălării la modistă. Pălăriile le purta duminica la biserică. Cânta în strană și își făcea crucea până la pământ. Așa și când îl afurisea pe el. Toată dușmănia casnică de întreaga săptămână duminica se ierta. Sau nu se ierta. Dar ea își făcea datoria de nevastă casnică și supusă bărbatului.

- Iartă-mă, omule, că mă duc la biserică! Și dă-mi și niște bani, ca să cumpăr lumânări și să dau acatist.

Cel pe care îl bruftulua toată săptămâna și căruia îi zicea sări-ți-ar ochii, dumneata, numai dumneata, că așa apucase de la părinți, femeia să își respecte bărbatul, mijea din ochi și băga mâna în buzunar.

- Eu te iert, dar păcatul să ți-l tragi.

El, cel care despre iertări și păcate spunea adesea:

- Dă-le, Doamne, dușmanilor mei pâine, dar sarea să și-o scoată singuri!

El era cartofor și muieratic. Vesel, roșu în obraz de la vin sau de la emoțiile partidelor de poker de nopți întregi. Avea ibovnice, unele îi născuseră și copii. Dar copiii nu au trăit. El nu era

un sfânt, dar era bun la suflet, avea umor, era pătimăș, iubea. Ea era cea cu biserica, posturile, rugăciunile. Pe spatele icoanei se afla un suflet împietrit și o inimă ațoasă.

Acum rămăsese doar ea și îl simțea des și pe el prin preajmă. În blidarul cu farfurii decorative, cele care mai scăpaseră întregi, pe seară se furișea o umbră. E drept că, neavând lumină electrică, pâlpâiala lumânării mai desena umbre mișcătoare prin ungherele camerei. Poate era chiar un șoarece. Dar un șoarece nu ar avea ce roade prin casa asta veche de o sută de ani. De asta nici lumină electrică nu dorise să aibă. Împlinise aproape veacul și i se păruse că este inutil. Cât ar fi mai putut avea nevoie de lumină electrică?

Noaptea se culca în chiler* și mereu simțea o atingere pe la tălpi. Era sigură că el este. De asta nici nu se plângea cuiva de singurătate. Vorba de căpătâi era că nu e singură, e cu Măicu-lița Domnului. Și celor mai apropiați le mărturisea că e și cu el, că toată noaptea îl simte la picioare.

Șoarecele cred că era înfrigurat și își făcuse obiceiul să se furișeze sub saltea.

Frica probabil că îmbătrânise și ea peste măsură și o părăsise înainte de capăt. Un șoarece făcea și el ce putea ca să supraviețuiască în acest gulag al lungii bătrâneți. Tot o vorbă a celor vechi era să trăiești cât Zidul Goliei sau a trăit până și-a ros tot comântul* (a stat pe comânt* și l-a ros din capete).

*Comânt = avere

*Chiler = iatac, nișă fără fereastră, într-o altă cameră

Sufletul locuiește cu chirie

Tanti Clara era efigia unor timpuri apuse. A unei epoci cu nume hulit de cei care acum ți-neau frâiele lumii, învățându-ne că tot ce apuse-se fusese rău. Dovadă vie ea era. Muncise în vremea burghezo-moșierească și se alesese cu nimic. Adică, cu o pensie de 400 de lei. Cam cât să își ia gaz pentru lampa de gătit și chibrituri. Cred că era de neînțeles și cinic, totodată, pentru tanti Clara să locuiască la proprietar, cu chirie. Vezi, Doamne, ai noștri nu sunt ca ai lor. Să numere de dimineață până seara, prin ochiurile afumate ale geamlâcului, câte sacoșe mai carăăștia și cu ce. Să numere în gând kilogramele care se adăugau și se tot adăugau la corpolența și așa nefirească a proprietarului. La fel și a fiului său. În timp ce ea se topea ca o lumânare pusă într-o cană știrbită, cu care mai făcea economie de curent electric.

Cine știe ce gânduri i-or fi trecut prin min-te când o vedea pe proprietăreasă cu mărgelile la gât și permanent făcut la coaforul din piață, râ-zând cu dinți albi și învățați să mestece carne, în timp ce gingiile ei abia mai molfăiau fructele fier-te dintr-un compot slab, mereu pe lampa din sa-lă. Lovitura cea mare o primise când se hotărâse proprietarul că e vremea să își însoare băiatul. Și numai bun de amenajat pentru tânăra viitoare pereche ar fi apartamentul lui tanti Clara. Așa, afumat și nevăruit de-un veac, ei i se părea tot ce putea fi mai bun și mai stabil pe lumea asta a ei săracă. Chiar dacă pentru a locui acolo trebuia să îi dea lui Stoenescu jumătate din pensia ei de ni-mic. La față, Stoenescu mai avea un fel de prăvă-lie, cu obloanele-n stradă. Cred că acolo fusese inițial dăracul de lână. Acolo stătuse o vreme și fotograful Bucă, până se hotărâse să își ia lumea

în cap și să plece în America. Acum era gol și cu obloanele trase până în pământ. Nu sunt sigură dacă nu cumva acel pământ era și pardoseală. Tanti Clara neavând în ce lume să mai fugă, aș-teptându-și doar singura evadare de care nimeni nu este responsabil, nu a avut încotro. Mă gân-desc că poate era și vreun bine în mutarea asta. Poate noua locuință era un pic văruiată. Poate era și vreun beneficiu în schimbare. Dar ea, din tot balamucul ăsta cu mutarea, cu inadptarea la noul loc, cu asistarea, fără să vrea, la reamenaja-rea apartamentului pentru tineri, rămăsese jelind și bruftuluind tot ce vedea că se întâmplă. Cred că pizmuia cu durerea omului sărac că acea nouă înfățișare a apartamentului nu o mai privea pe ea. Că în vremea cât stătuse ea acolo, propieta-rul nu bătuse un cui. Și nu îl bătuse nici ea pentru că nu putea. Acum mă gândesc că Stoenescu nu o ținea nici de milă, nici de drag. Între noi fie vor-ba, de la o casă atât de mare și de bogată ca a lui nu am auzit vreodată să îi fi adus o ceapă măcar.

Cred că tanti Clara avea contract de la spațiul locativ, cum era pe atunci și proprietarul era într-un fel obligat. Altfel, cei 200 de lei chirie de la ea pe el nu îl îmbogățeau. Și apoi, ea fiind atât de bătrână, și-o fi făcut și el niște calcule. Că n-o trăi cât zidurile de cetate. Dar, în destinul ei de femeie firavă și trăită din puțin, Dumnezeu pusese cărămidă rezistentă. Nu știu dacă a atins suta, dar, oricum, pe aproape. Osâzna propieta-rului nu fusese cu mult mai rezistentă decât fibra băbuței mumificate din viață. Și apoi, vine între-barea: unde-i împăratul și unde-i soldatul? Unde-i sătulul și unde-i flămândul? În același pământ și în amintirea pe care o lasă. Fără zornăit de ar-ginți.

Sărbători pierdute

Din anumite puncte de vedere, am fost un copil comunist. Deși la noi în casă erau ținute sărbătorile cu sfințenie, Paști, Crăciun, Sfântul Vasile, cu precădere, care era tata, ceilalți sfinți ai anului, iepuraș de Paști și Moș Nicolae în ghețuțe nu s-au cultivat. Daruri primeam și când era și când nu era cazul, după posibilitățile lor. Nu am dus lipsă. Dar de anumite obiceiuri, cum ar fi acest Moș Nicolae, îmi povestea mama, ca fiind ceva din copilăria ei îndepărtată. Mie îmi părea puțin vetust și puțin coercitiv. Îmi rămăsese întipărită în minte chestiunea cu nuielușa.

Mi se părea cam frustrant să primești așa ceva, când te așteptai la mere, nuci și covrigi. Că, inițial, darurile primite de un copil de țară cam

astea erau. La fel și la colindat. Mărturisesc că nu am colindat niciodată. Poate doar de formă, în fața rudelor noastre, care oricum îmi dădeau un ban.

Nu duceam nici eu vreo lipsă la oraș și nici nu îmi păreau cine știe ce obiceiurile de pe timpul mamei.

Cu iepurașul nu știu prea multe. Singurul iepuraș legat de perioada Paștilor era cel desenat pe pachetelele de Gallus pentru ouă. Cred că era o iepuroaică. Avea șorț de bucătărie și un linguroi.

Mama îmi povestea că de Paști părinții îi înnoiau. Dar mie îmi spunea că mă înnoiesc tot anul și iar nu mi se părea că ar fi ceva la care să râvnesc. Copiii de pe vremea mamei erau lipsiți și înnoitul de Paști era și din necesitate. O rochiță de stambă, o pereche de ghete...

Eu aveam ciocolată și între jucării, după cum îmi spuneau ai mei.

Așa că abia la maturitate (și luată și eu de valul marketingului post-comunist), am început să dau importanță acestor aspecte. Să adopt ceva ce pierdusem. Dar tot pe mama o pot cita aici, ce nu a fost la timp nu prea mai are farmec.

Patria din oglindă

Probabil suntem prea în patrie ca să putem vorbi despre ea.

Poate ne lipsește acea detașare care face ca toate lucrurile să semene a mamă, a tată, a identitate.

Poate încă nu simțim nicio amenințare și ne complacem să credem că patria e un dat pe care nu-l putem pierde.

Poate de aceea o tratăm cu ironie și suficiență și ne rușinăm să spunem că o iubim.

[/ro.pinterest.com/pin/304696731045133790/](https://ro.pinterest.com/pin/304696731045133790/)

Și anii lungi de comunism cu tiradele lui bombastice ne-au făcut să credem că a-ți iubi țara este un lucru rușinos și vetust.

Dar nu-i prea târziu să recunoaștem că în pofida tuturor imperfecțiunilor suntem ai ei și ea a noastră.

Să dea Domnul să rămână a noastră, așa cum e, cum suntem, cum ar putea fi dacă și noi am fi altfel!

Ne-am obișnuit să-i imputăm tot ceea ce

de fapt noi sau semenii noștri greșim și nu avem puterea de a ne îndrepta.

Că țara nu e hoată, nu e leneșă, nu este delăsătoare. Ea nu înșală, nu minte, nu se dezice de cei slabi. Nu uită de unde a plecat, nu lingușește, nu calcă pe alții ca să urce. Noi facem asta și aruncăm vina pe ea.

O țară este un autoportret în oglindă, pe care puțini au puterea să-l privească și să-și ceară iertare.

Altarul Anei

Uneori ești uimit de câtă ipocrizie suntem capabili, împinsă până la grotesc, chiar. De ani de zile, în piața de care mă desparte doar o stație de tramvai și de unde de-a pururi cumpăr, te loveai zilnic de o cerșetoare ce-și expunea, fie vară, fie iarnă, un braț contorsionat. Pe lângă toate necazurile existenței sale mizere, cred că era și alcoolică. Uneori, uita de exhibiționismul cotidian care, probabil, îi aducea și ceva bănuți și, bătută fiind, dormea răsturnată printre tarabele de flori. De ce să nu recunosc, când o vedeam, mă străbătea un fior amestecat de milă și de repulsie. La fel, probabil, li se întâmpla și altora.

Toată lumea o ocolea cu sacoșele pline, fețele zâmbitoare se întristau pe loc la vederea ei. Ce mai, mirosea, era hidoasă, era nefericită, dar era un om! Aseară a lovit-o mortal tramvaiul, chiar la câțiva pași de locul unde își făcea veacul. Am aflat de dimineață de la o vecină care venea de la piață. S-a dat cazul și la televizor cu între-

barea dacă a fost accident sau sinucidere. O, nicidecum sinucidere! Oamenii de felul acesta își duc crucea cu mai multă împăcare. Mai degrabă te poți aștepta să se sinucidă un miliardar care a pierdut la bursă. Vecina mi-a spus că la locul în care cerșea de obicei, florarii îi pusese o fotografie pe zid, lumânări, flori.

Când am ajuns azi la piață am văzut și eu și m-am convins că are parte de un mic altar înjghebat de vecinii ei negustori. Și nu mă pot opri să mă întreb dacă, atât cât a cerșit printre dughenele lor, i-au dat vreodată să mănânce sau vreun ban, ceva. Și-mi vine în minte și un gând cinic, cum le aranjează Dumnezeu pe toate! O văzusem acum două zile, când tocmai începuse frigul, la fel de despuiată, cu beteșugul la vedere și m-am gândit, Doamne, cum o suportă!? Și era și perioada asta când toți creștinii ipocriți, ca și mine, de altfel, se gândesc la cei fără adăpost, așa, în treacăt. Apoi, ne luăm cu ale noastre și uităm. Ei, problema Anei, că așa o chema, a rezolvat-o Dumnezeu!